اسلام‌آباد خواهان پیگیری کابل درباره حمله به سفارت پاکستان شد؛

طالبان و دور جدید سردرگمی امنیتی

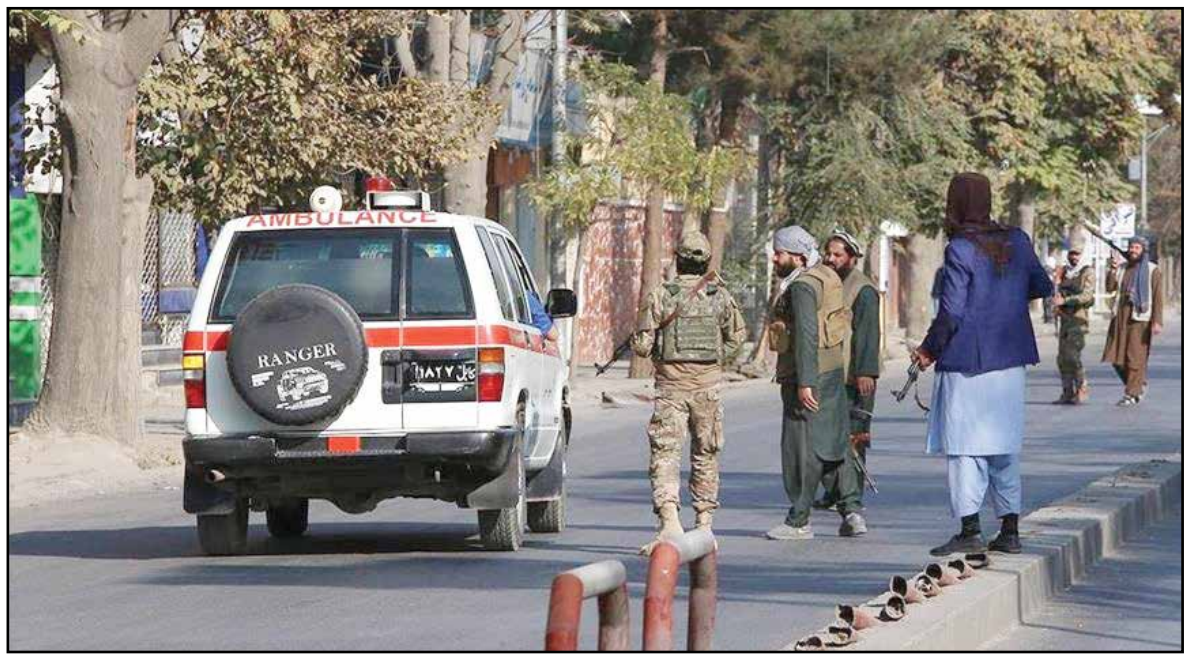

فرشاد گلزاری

پنجم سپتامبر سال جاری میلادی (برابر با ۱۴ شهریور ۱۴۰۱) بود که یکباره خبر آمد سفارت روسیه در کابل مورد حمله انتحاری قرار گرفته است. همان هنگام خالد زدران، سخنگوی پلیس طالبان اعلام کرد که حوالی ساعت ۱۱ صبح فرد حمله‌کننده در مجاورت ورودی بخش کنسولی سفارت روسیه در کابل پیش از رسیدن به هدف خود، از سوی نیروهای طالبان شناسایی شد و نیروهای طالبان به این فرد شلیک کردند ولی او جلیقه انفجاری خود را در میان جمعیت منفجر کرد. این مقام طالبان در ابتدای امر سعی کرد از تشریح میزان خسارات جانی در این حمله خودداری کند اما در نهایت مشخص شد که حدود ۲۰ نفر که عمدتاً دانشجو بوده‌اند و برای دریافت روادید به بخش کنسولی سفارت روسیه مراجعه کرده بودند در این حمله کشته شدند اما در گزارش تکمیلی آمده بود که دو نفر از کارمندان سفارت روسیه هم در بین کشته‌شده‌ها بودند.

شاید برای برخی از مخاطبان این سطور سوال پیش بیاید که چرا در ابتدای متن به این موضوع یعنی حمله انتحاری به سفارت روسیه اشاره کردیم که آنهم حدود سه ماه پیش رخ داده بود. دلیل این موضوع دقیقاً در ادعاها و بهانه‌هایی نهفته است که طالبان از دو دهه پیش تا سال گذشته (۲۰۲۱) و قبل از فتح کابل توسط این جریان مطرح می‌کرد. بارها و بارها در بیانیه‌ها و حتی سخنرانی مقامات این جریان طی ۲۰ سال گذشته دیده‌ایم که آنها کشورشان را یک جغرافیای اشغال‌شده توسط آمریکا و اروپایی‌ها به حساب می‌آوردند و مدعی بودند که در حال «جهاد» با کفار و دشمنان مردم افغانستان هستند.

طالبان در همانموقع حتی اگر حمله‌ای صورت می‌گرفت و غیرنظامیان در آن کشته می‌شدند، ایالات متحده و ناتو را مقصر اصلی معرفی می‌کردند. اساساً این جریان تمام مولفه‌های ضد امنیت ملی در افغانستان را متوجه واشنگتن و دولتی می‌داند که غربی‌ها آنرا در کابل بر سر کار آوردند؛ دولتی که در ابتدا توسط حامد کرزی آنرا راهبری کرد و بعدها هم توسط اشرف غنی و عبدالله عبدالله اداره شد. اینکه آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها در افغانستان خسارت‌های زیادی را بر مردم و ماهیت این کشور تحمیل کردند بدون شک یک موضوع غیرقابل کتمان است و عملاً حتی تسلط دوباره طالبان بر کابل را هم باید یک سناریوی چندوجهی از سوی واشنگتن و مابقی متحدانش در ناتو دانست، اما بحث اینجاست که حالا طالبان صرفاً بر کابل احاطه ندارد بلکه ۳۳ ولایت دیگر (به غیر از کابل) را زیر دستان خود دارد و سوال اصلی این است که چرا در پایتخت این کشور و در روز روشن علیه یک مقرِ دیپلماتیک عملیات انتحاری انجام می‌شود؟

طالبان با اینکه علاوه بر کابل بر ۳۳ ولایت دیگر هم حکمرانی دارد و حتی از اعمال زور علیه شهروندان هم ابایی ندارد؛ اما در تامین امنیت عمومی همچنان عاجر مانده است

اینکه سناریوی حمله به سفارت روسیه چه بود و یا اینکه آیا اساساً داعش اجراکننده عملیات مذکور بود، مسائلی است که در شرایط کنونی چیزی جز حاشیه نخواهد بود و لی روز جمعه باز هم شاهد تکرار همین ماجرا به شکلی دیگر علیه سفارت کشوری بودیم که خودش اداره‌کننده و تربیت‌کننده طالبان و شبکه حقانی در ادبیان بین‌الملل و مفاهیم کلاسیکِ امنیتی به حساب می‌آید.

اقدام علیه پدرخوانده؟

جمعه گذشته دوم دسامبر ۲۰۲۲ رسانه‌های افغانستان خبر دادند که سفارت پاکستان در کابل مورد حمله مسلحانه قرار گرفته است. برخی از رسانه‌های محلی در کابل اعلام کردند که در حمله مسلحانه به سفارت پاکستان در پایتخت افغانستان، عبیدالرحمن نظامانی، کاردار سفارت پاکستان در کابل به صورت جزئی مجروح شده است. در اخبار تکمیلی هم این مضوع مشخص شد که تیراندازی از ساختمانی در نزدیکی سفارت انجام شده است اما هیچ گروهی مسئولیت این عملیات مسلحانه را به عهده نگرفته است. چند ساعت بعد از اعلام این اخبار شهباز شریف، نخست وزیر پاکستان طی توئیتی، این حمله را محکوم کرد و خواستار انجام تحقیقات فوری درباره این حادثه شد.

در همین راستا خبرگزاری صدای افغان اعلام کرد که به دنبال درخواست مقامات پاکستان برای شناسایی و بازداشت عاملان حمله به کاردار سفارت این کشور در کابل، طالبان اعلام کرده که یک مظنون را دستگیر کردند و سخنگوی پلیس طالبان در کابل مدعی شده که این مظنون را از یک ساختمان در نزدیکی سفارت پاکستان در کابل دستگیر کرده‌اند که همراه وی دو قبضه سلاح وجود داشته است.

تا به اینجای کار به هیچ وجه نمی‌توان میزان خسارت و حتی نوع عملیاتی که علیه سفارت پاکستان در کابل انجام شده را با عملیات علیه سفارت روسیه یکی دانست اما آنچه مهم خواهد بود ماهیت این دو ماجرا است.

اینکه عبدالقهار بلخی، سخنگوی وزارت امور خارجه دولت موقت طالبان در بیانیه‌ای ضمن محکوم کردن این حمله تاکید می‌کند که اجازه نخواهند داد امنیت نمایندگی‌های دیپلماتیک در کابل به خطر بیافتد، شاید یک رجزخوانی باشد و شاید هم یک واکنش و موضع سطحیِ سیاسی به حساب بیاید اما سوال اصلی باز هم پاسخ داده نشده است. هوانگونه که پیش‌تر گفته شد طالبان مدعی برقراری امنیت بوده که از حیث ماهیتی و حتی شکلی هم درست است؛ چراکه این جماعت خودشان طی ۲۰ سال عنصر ضدِ امنیت در افغانستان به حسابَ می‌آمدند و حالا هم همان رفتاری از آنها سر میزند که ۲۰ سال پیش با مردمانشان انجام می‌دادند. بارها و بارها دیده‌ایم زمانی که عملیات‌های متعدد در بلوک‌های مختلف کابل علیه نظامیان، غیر نظامیان و حتی اماکن دیپلماتیک انجام می‌شود، یکباره داعش وارد میدان می‌شود و آنرا به عهده می‌گیرد.

اینکه سفارت پاکستان به‌عنوان کشوری که خود پایه‌گذار و تربیت‌کننده جریان‌هایی مانند طالبان، شبکه حقانی، لشگر جهنگوی، سپاه صحابه، لشگر طیبه و غیره به‌شمار می‌آید؛ مورد حمله قرار می‌گیرد نشان از پیچیدگی اوضاع امنیتی کابل دارد

بدون تردید داعش یک بازیگر موثر در تحولات امنیتی افغانستان به حساب می‌آید اما اینکه یکباره سفارت پاکستان به‌عنون دومین مقرِ دیپلماتیک و با گذشت حدود سه ماه از اجرای عملیات علیه سفارت روسیه مورد حمله قرار می‌گیرد، به اذهان عمومی این پیام مخابره می‌شود که در کابل علیرغم ادعای طالبان هیچ چیز امن نخواهد بود. شاید عده‌ای حمله به سفارت روسیه را اقدام آمریکا علیه مسکو با چاشنی داعش اعلام کنند تا مسکو را از طالبان دور کنند، اما اینکه سفارت پاکستان به عنوان کشوری که خودش پایه‌گذار و تربیت کننده جریان‌هایی مانند طالبان، حقانی، تحریک طالبان پاکستان، لشگر جهنگوی، سپاه صحابه، لشگر طیبه و غیره به حساب می‌آید و مورد حمله قرار می‌گیرد قدری ماجرا را پیچیده می‌کند.

نکته مهتر اینکه سه روز قبل از این عملیات حنا ربانی کهر، معاون وزیر خارجه پاکستان برای اولین بار در رأس یک هیئت دولتی وارد کابل شده بود و در پایتخت افغانستان امنیت کامل برقرار بود! بر همین اساس به نظر می‌رسد که تکرار دوباره این عملیات‌ها ضعف و سردرگمی طالبان در محور تامین امنیت را نشان می‌دهد؛ به گونه‌ای که سفارت ایران در افغانستان هم خواهان اقدامات موثر برای جلوگیری از حوادث مشابه و تامین هرچه بیشتر امنیت اماکن دیپلماتیک شده است!

جهان نما

با تایید نخست‌وزیر انجام می‌شود؛
شدت عمل پلیس انگلیس علیه معترضان

نخست‌وزیر انگلیس اعلام کرد، نیروی پلیس این کشور اختیارات جدیدی را برای سرکوب اعتراضات غیرقانونی دریافت کرده و در برخورد برای پایان دادن به اخلال و رنج حاصل از این اعتراضات برای خانواده‌های عادی از حمایت کامل او برخوردار است. به نوشته بی.بی.سی، ریشی سوناک، نخست‌وزیر انگلیس عنوان کرد، اینکه اقلیتی خودخواه با پیوستن به اعتراضات غیرقانونی باعث اخلال در زندگی مردم شوند کاملا غیرقابل قبول است. این اظهارات ریشی سوناک بعد از آن مطرح شد که وی به همراه سوئلا باورمن، وزیر کشور دولتش، نشستی با مقامات ارشد پلیس انگلیس به منظور بحث درباره تاکتیک‌های مورد استفاده برخی تظاهرکننده‌های حامی محیط زیست همچون جنبش نفت را کنار بگذارید برگزار کرد. نخست‌وزیر انگلیس با انتشار یک سخنرانی ویدیویی بعد از نشست مذکور که در مقر دفتر وی برگزار شد، گفت: دیدگاه من این است کسانی که قانون‌شکنی می‌کنند باید قدرت کامل پلیس را احساس کنند. سوناک خاطرنشان کرد، پلیس از حمایت او برخوردار است. باورمن به همراه کریس فیلیپ، مقام مسئول امور پلیس در وزارت کشور انگلیس در حالی به دیدار مقامات ارشد پلیس انگلیس رفت که سوناک در ابتدای این دیدار به جمع آنها پیوست. سوناک بیان کرد با تاکید بر اعطای اختیارات جدید به پلیس انگلیس برای سرکوب تظاهرات غیرقانونی بیان داشت: من به آنها (پلیس) گفته‌ام هرچه از سمت دولت لازم دارند در قالب اختیارات جدید دریافت خواهند کرد، ما هم اکنون یک سری اختیارات جدید را به آنها می‌دهیم و من می‌خواهم از آنها برای استفاده از آنها حمایت کنم. به نوشته بی.بی.سی، روسای پلیس انگلیس بعد از مذاکراتشان با نخست وزیر این کشور، نشستشان را سازنده توصیف کردند. بی.جی هرینگتون، یکی از این روسای ارشد پلیس انگلیس اظهار کرد، این نیروی پلیس با اعتراضات ضدیت ندارد بلکه ضد جرم و جنایت است.

ادعای رویترز:
بشار اسد پیشنهاد دیدار با اردوغان را رد کرده است

به دنبال لحن آشتی جویانه ماه‌های اخیر مقامات ترکیه در قبال سوریه و مطرح شدن گزینه دیدار میان سران دو کشور، منابع مطلع از رد پیشنهاد مسکو برای برگزاری دیداری سه‌جانبه میان رؤسای جمهور ترکیه، سوریه و روسیه توسط بشار اسد پرده برداشتند. به گزارش رویترز به نقل از سه منبع گزارش داد که سوریه پس از بیش از یک دهه قطعی روابط با ترکیه، در برابر تلاش‌های میانجی‌گری روسیه برای برگزاری نشستی میان سران دو کشور مقاومت می‌کند. این منابع رویترز در این باره اعلام کردند، بشار اسد، رئیس جمهوری سوریه پیشنهاد دیدار با رجب طیب اردوغان، همتای ترکیه‌ای خود با حضور ولادیمیر پوتین، رئیس جمهوری روسیه را رد کرده است. طبق گفته یکی از این منابع، دمشق معتقد است که چنین دیداری موقعیت اردوغان پیش از انتخابات ریاست جمهوری ترکیه را تقویت می‌کند؛ به ویژه اینکه موضوع بازگرداندن بخشی از ۳.۶ میلیون آواره سوریه به کشورشان مطرح است. این منبع تاکید کرده است: چرا یک پیروزی مجانی به اردوغان هدیه کنیم؟ قبل از انتخابات هیچ نزدیکی در روابط وجود نخواهد داشت. منابع مذکور همچنین اعلام کردند که دمشق پیشنهاد دیدار میان وزرای خارجه ترکیه و سوریه را نیز رد کرده است. یک منبع آگاه دیگر که یک دیپلمات است، به رویترز گفت: سوریه معتقد است که این نشست اگر نتیجه محسوسی به همراه نداشته باشد، بی‌فایده است و خواسته فعلی سوری‌ها خروج کامل نیروهای ترکیه از کشورشان است. الکساندر لاورنتیف، نماینده ویژه دولت روسیه در امور سوریه جمعه در سخنانی با اشاره به موانع موجود برای از سرگیری روابط میان سوریه و ترکیه، از تلاش مسکو برای برگزاری دیداری میان رؤسای جمهور این دو کشور خبر داده بود. این مقام روس اظهار کرد: احتمالاً مسئله مرزها و حضور ترکیه در خاک سوریه و نیز حمایت ترکیه از مخالفان سوری مانع دیدار است.

خبر

آمریکا گروه واگنر روسیه را هم‌ردیف داعش و القاعده اعلام کرد

وزیر امور خارجه آمریکا با این توجیه که گروه واگنر آزادی مذهبی در جمهوری آفریقای مرکزی را تهدید می‌کند، شرکت نظامی خصوصی روسی را در گروه داعش، شاخه‌های القاعده و طالبان قرار داد. به گزارش راشاتودی، آنتونی بلینکن، وزیر خارجه آمریکا، واگنر را «ماهیتی موردنگرانی» اعلام کرد و آن را در فهرستی مشابه با گروه‌های وابسته به داعش در غرب و شمال آفریقا، جنگجویان نصرت‌الاسلام در مالی، بوکوحرام نیجریه، الشباب سومالی، حوثی‌های یمن و همچنین هیئت تحریرالشام (شبه نظامیان ضد دولتی القاعده در سوریه که شاخه مستقل این جریان به حساب می‌آیند) و طالبان افغانستان قرار داد. بلینکن گفت که اعلام این طرح‌ها مطابق با ارزش‌ها و منافع ما برای حفاظت از امنیت ملی و پیشبرد حقوق بشر در سراسر جهان است. کشورهایی که به طور موثر از این پادمان و سایر حقوق‌های انسانی محافظت می‌کنند، شرکای صلح‌آمیز، باثبات، موفق‌تر و قابل اعتمادتر آمریکا نسبت به کشورهایی هستند که این کار را نمی‌کنند. این نامگذاری بر اساس قانون بین‌المللی آزادی مذهبی است که در سال ۱۹۹۸ میلادی تصویب شد و یک دفتر ویژه برای آن در وزارت امور خارجه ایالات متحده آمریکا به صورت مستقل ایجاد شده است.

خبر

هشدار اتحادیه اروپا درباره خشونت‌ها در کرانه باختری

اتحادیه اروپا ضمن ابراز نگرانی شدید خود درباره افزایش خشونت‌ها علیه فلسطینی‌ها در کرانه باختری اشغالی، انجام تحقیقاتی درباره استفاده اسرائیل از نیروی کُشنده در حق غیرنظامیان فلسطینی را خواستار شد. وزارت خارجه فرانسه نیز بر لزوم توقف خشونت‌های روبه‌فزونی علیه فلسطینی‌ها در این منطقه و محاکمه عاملان آن تاکید کرد. به گزارش خبرگزاری معا فلسطین، نمایندگی اتحادیه اروپا در فلسطین با انتشار توییتی نگرانی شدید خود را از افزایش سطح خشونت‌ها در کرانه باختری اشغالی از جمله قدس شرقی ابراز داشت. در این توییت آمده است: تنها در ۷۲ ساعت گذشته ۱۰ فلسطینی به دست سربازان اسرائیلی کشته شدند و چیزی که به نظر می‌رسد، استفاده بیش از حد از نیروی کُشنده و قوه قهریه است. سال ۲۰۲۲ خونین‌ترین سال از ۲۰۰۶ بوده و تا این لحظه ۱۴۰ فلسطینی کشته شدند. همچنین این اتحادیه تاکید کرد، طبق قوانین بین‌الملل استفاده از نیروی مهلک باید تنها به مواردی محدود باشد که تهدیدی جدی و قریب‌الوقوع جانی وجود داشته باشد. به تازگی ویدیویی از یک سرباز اسرائیلی منتشر شده که پس از درگیری با یک جوان فلسطینی در منطقه حواره در نابلس، از فاصله نزدیک به او شلیک می‌کند. کمی بعد نیز فوت این جوان اعلام شد.

اعتراض سازمان ملل به احکام اعدام در میانمار

طبق گزارش سازمان ملل متحد، حکومت میانمار طی روزهای اخیر حداقل هفت حکم اعدام دیگر صادر کرد و تعداد محکومان به اعدام را به ۱۳۹ رساند. سازمان ملل متحد این کشور را به استفاده از مجازات اعدام به عنوان ابزاری برای سرکوب مخالفان متهم کرد. به گزارش آسوشیتدپرس، ولکر تورک، کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل گفت حداقل هفت دانشجوی دانشگاه پشت درهای بسته به اعدام محکوم شدند و گزارش‌ها حاکی از آن است که چهار فعال جوان دیگر نیز محکوم شده‌اند. تورک در بیانیه‌ای گفت: «ارتش به برگزاری دادرسی در دادگاه‌های مخفی با نقض اصول اساسی دادرسی عادلانه و مغایر با تضمین‌های اصلی قضایی استقلال و بی‌طرفی ادامه می‌دهد. دادگاه‌های نظامی به‌طور مستمر از هیچ درجه‌ای از شفافیت بر خلاف ابتدایی‌ترین روند قانونی یا ضمانت‌های دادرسی عادلانه حمایت نکرده‌اند. ارتش سال گذشته قدرت را به دست گرفت و دولت منتخب آنگ سان سوچی را سرنگون کرد.

آمریکا برای تمام اقدامات اتمی کره‌شمالی آماده می‌شود!

سخنگوی وزارت خارجه آمریکا با بیان اینکه احتمال زیادی دارد که کره‌شمالی یک آزمایش اتمی دیگر در آینده‌ای نزدیک انجام دهد، گفت، ایالات متحده با شرکایش همکاری دارد تا خود را برای تمامی موارد احتمالی سازماندهی شده توسط پیونگ‌یانگ آماده کند. به گزارش یونهاپ، «ند پرایس» سخنگوی وزارت خارجه آمریکا همچنین تاکید کرد که یک آزمایش اتمی دیگر از سوی کره‌شمالی به منزله اقدام شدید تنش‌زا پس از آزمایش‌های موشک بالستیک غیرمنتظره از سوی این کشور است. وی ادامه داد: ما در این باره در ماه‌های اخیر صحبت کرده‌ایم. ما گفته‌ایم که نشانه‌هایی را مشاهده کرده‌ایم که بر اساس آن، کره‌شمالی آماده‌سازی‌های لازم را برای انجام هفتمین آزمایش اتمی خود تکمیل کرده است. کره‌شمالی در سپتامبر ۲۰۱۷ ششمین آزمایش اتمی خود را انجام داد. ند پرایس همچنین گفت، انجام هفتمین آزمایش اتمی از سوی کره‌شمالی به منزله اقدام تشدیدکننده جدی است.